

25 Νοεμβρίου 2018

Η Αγία Αικατερίνη η μεγαλομάρτυς (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, θεολόγος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Στις 25 Νοεμβρίου, η Αγία μας Εκκλησία τιμά τη μνήμη της μεγαλομάρτυρος Αγίας Αικατερίνης. Έχουμε την ευλογία να έχουμε στο

Δήμο μας παρεκκλήσιο αφιερωμένο στην Αγία, εντός του παλαιού Κοιμητηρίου, δίπλα από τον περικαλλή Ιερό Ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης.

Η Αγία Αικατερίνη, «η πανεύφημος νύμφη του Χριστού» όπως την αποκαλεί ο Ιερός Ψαλμωδός [1], η πολιούχος του θεοβάδιστου Όρους Σινά, γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 294 μ.Χ. από ειδωλολατρική [2] οικογένεια και της έδωσαν το όνομα Δωροθέα. Η Αγία έζησε την εποχή την οποία αυτοκράτορας της Ρώμης ήταν ο Μαξιμίνος, ο οποίος ζητούσε από το λαό υπακοή στο πρόσωπό του και συμμετοχή σε ειδωλολατρικές θυσίες.

Από νεαρή ηλικία προσελκύσθηκε από τη χριστιανική διδασκαλία, την οποία μελέτησε, και αφού ασπάσθηκε τον Χριστιανισμό, εργάσθηκε με έντονη δράση, υπομονή και επιμονή, και τον διάδωσε, επιτυγχάνοντας τα μέγιστα χάριν της ρητορικής της δεινότητας και ασφαλώς των πολλών της γνώσεων. Ήταν ευφυής και φιλομαθής. Μιλούσε πολλές γλώσσες. Σε ηλικία δεκαοκτώ ετών κατείχε τις γνώσεις της ελληνικής, ρωμαϊκής και λατινικής φιλολογίας και φιλοσοφίας. Ήταν άρτια καταρτισμένη στα δόγματα [3] της χριστιανικής πίστης.

Η οικογένειά της ήθελε να την παντρέψει, όμως ο πόθος της Αγίας ήταν ο ενάρετος και άσπιλος βίος, η αγνότητα και η παρθενία κατά Θεό.

Χαρακτηριστικός ο απότομος της τρόπος προς όσους την πλησίαζαν με προθέσεις ερωτικού είδους. Κατόπιν πολλών πιέσεων της οικογένειας, η Αγία τους είπε ότι θα παντρευτεί κάποιον, ο οποίος ήταν ανώτερος της από όλα της τα χαρίσματα. Έτσι, η μητέρα της της συνέστησε να επισκεφθεί ένα ασκητή, ο οποίος ασκήτευε λίγο έξω από την Αλεξάνδρεια, για να ζητήσει τη συμβουλή του. Ο ασκητής της είπε, πως γνώριζε κάποιον Νυμφίο, ο οποίος ήταν πολύ πιο σοφός, πολύ πιο πλούσιος, πολύ πιο όμορφος και πολύ πιο δοξασμένος απ' αυτή! Εκείνη ενθουσιάστηκε και ήθελε να τον γνωρίσει. Της έδωσε τότε μία εικόνα της Παναγίας, που κρατούσε το Χριστό στην αγκαλιά της, και τη συμβούλεψε να κλειστεί στο δωμάτιό της, να προσευχηθεί όλο το βράδυ και να παρακαλέσει την Παναγία να της δείξει τον Υιό Της!

Η Αγία Αικατερίνη έκανε ό,τι της είπε ο ασκητής και το βράδυ κουρασμένη όπως ήταν από την προσευχή και την αγωνία, την πήρε ο ύπνος. Και τότε είδε το εξής όραμα. Είδε την Παναγία να κρατάει σαν βρέφος το Χριστό, ο οποίος ακτινοβολούσε περισσότερο από τον ήλιο. Σέ προτροπή της Παναγίας να κοιτάξει ο Χριστός την Αγία, ο Χριστός αρνήθηκε, έστρεψε αλλού το πρόσωπό του και είπε πως δεν μπορούσε να την δει γιατί ήταν όλο σκοτάδι και ασχήμια, λόγω της καταστάσεως στην οποία βρισκόταν, δηλαδή δεν ήταν βαπτισμένη. Αν ήθελε να Τον δει έπρεπε να συμβουλευτεί τον ασκητή. Τότε ξύπνησε ταραγμένη και ξεκίνησε να πάει να συναντήσει τον ασκητή. Όταν έφτασε, έπεσε με δάκρυα στα πόδια και του διηγήθηκε όλο το όραμα. Ο ασκητής δεν έχασε την ευκαιρία και της μίλησε για τη χριστιανική πίστη, το Χριστό, την αγάπη και τη θυσία Του, για τους ανθρώπους καθώς και για την ευτυχία την οποία βρίσκουν οι ψυχές κοντά Του! Η Αγία τα άκουσε όλα αυτά με πολλή προσοχή. Αγάπησε το Χριστό και βαπτίστηκε.

Μετά το βάπτισμά της και την ένταξή της στους κόλπους της Εκκλησίας, είδε στο όνειρό της την Παναγία μετά του Υιού της. Η Θεοτόκος της πέρασε στο χέρι ένα δακτυλίδι στο δάκτυλο και κατάλαβε ότι δεν πρόκειται για όνειρο.

Όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου να δηλώσει υποταγή η Αγία στον αυτοκράτορα, εκείνη παρόλο που δήλωσε υπήκοός του, αρνήθηκε τη θυσία στα είδωλα. Η Αγία του ανέφερε τα πιστεύω και τις αντιλήψεις τις και υπέδειξε στον αυτοκράτορα Μαξιμίνο να καλέσει ενώπιόν της τους σοφούς της αυτοκρατορίας, ώστε να διαλεχθούν. Σαγηνευμένος ο αυτοκράτορας από την ομορφιά της, καλεί τους φιλοσόφους οι οποίοι έρχονται ενώπιον της Αγίας και αρχίζουν να συζητούν προκειμένου να τις αποδείξουν το αβάσιμο και στρεβλό των δοξασιών της. Με τη βοήθεια του Θεού, η Αγία με την κομψότητα του λόγου της και των τεκμηριωμένων επιχειρημάτων της «εφήμωσε λαμπρώς τους κομψούς των ασεβών, του πνεύματος την μαχαίραν» [4], δηλαδή νίκησε τους φιλοσόφους, όπως της

φανέρωσε ο Αρχάγγελος Μιχαήλ πριν τη συνδιάλεξή με αυτούς, με αποτέλεσμα να ζητήσουν να βαπτισθούν εις το όνομα της Παναγίας Τριάδος.

Το τέλος των Αγίων ήταν να καταδικαστούν από τον Μαξιμίνο και να καούν ζωντανοί. Η Αγία καταδικάστηκε σε μαρτύρια μέχρι θανάτου της. Αρχικά φυλακίστηκε υπομένοντας τις πιέσεις και τις κακουχίες με θάρρος και υπομονή που αντλούσε από τη σταθερή της πίστη. Όταν η ΑυγούσταΦαυστίνα, έμαθε το λόγο καταδίκης της Αγίας, ζήτησε να την επισκεφθεί. Έτσι, συνοδευόμενη από 200 στρατιώτες υπό τον φρούραρχο Πορφυρίωνα ή Πορφύριο όπως αποκαλείται στο μηνολόγιο της Εκκλησίας [5], την επισκέφθηκαν με αποτέλεσμα να κατηχηθούν στο Χριστιανισμό [6]. Ακολουθώντας, ο αυτοκράτορας διέταξε τον αποκεφαλισμό της Φαυστίνας μετά της συνοδείας της και την τελική πλέον εκτέλεση της Αγίας. Μέσον θανάτωσης ήταν ο «Τροχός βασανιστηρίων» που έμοιαζε με τροχό η περιφέρεια του οποίου έφερε καρφιά (ήλους) που ετίθετο σε κίνηση με σχοινιά και τροχαλίες πλησιάζοντας αργά το ιστάμενα δεμένο σώμα του καταδίκου με συνέπεια τις αρχικές εκδορές μέχρι διαμελισμού. Σύμφωνα με το βίο της Αγίας, όταν τα καρφιά του τροχού πλησίασαν το σώμα της Αγίας, ένα ένα ή έσπαζαν ή αφαιρούνταν από μόνα τους. Υπάρχει μια άλλη εκδοχή που αναφέρει ότι ο εν λόγω τροχός πριν πλησιάσει το σώμα της Αγίας, διαλύθηκε. Τέλος, ο Μαξιμίνος διέταξε τον αποκεφαλισμό της Αγίας. Όταν αποκεφαλιζόταν, οι παριστάμενοι αντιλήφθηκαν να ρέει γάλα αντί αίμα.

Κατά τους βιογράφους της και την ιερά παράδοση, το πάναγνο σώμα της Αγίας

μεταφέρθηκε επί«πτερύγων αγγέλων» στο όρος Σινά της ομώνυμης χερσονήσου, όπου επί αιώνες έμεινε άταφο, μέχρι τον 6ο αιώνα μ.Χ., οπότε οι ερημίτες μοναχοί της περιοχής ειδοποιήθηκαν μέσω οράματος και κατέβασαν από το όρος το σώμα της Αγίας, το οποίο και εναπέθεσαν σε μαρμάρινη θήκη. Τα Ιερά Λείψανα της Αγίας βρίσκονται στην Ιερά Μονή του Σινά [7].

Η Αγία Αικατερίνη θεωρείται προστάτις των Μηχανικών καθώς αποτελούσε για την εποχή της πρότυπο σοφίας και μόρφωσης αλλά και διότι μαρτύρησε σε τροχό. Επίσης αποτελεί προστάτιδα των παρθένων γυναικών και των φοιτητριών. Στη Γαλλία, η φιλοσοφική σχολή του Παρισιού από θαυμασμό προς την Αγία την είχε ανακήρυξε προστάτιδα της φιλοσοφίας. Την ιδιότητα αυτή της Αγίας που διαδόθηκε ταχύτατα αποδέχθηκαν πλείστες χώρες της Δύσης.

Είναι αξιοσημείωτο ότι την Αγία Αικατερίνη έχουν τιμήσει με ασματικές ακολουθίες υμνογράφοι, όπως ο Θεοφάνης ο Γραπτός (9ος αιώνας), και με παρακλητικό κανόνα ο μακαριστός λόγιος μοναχός Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης (20ός αιώνας). Ακόμα, τη μεγαλομάρτυρα έχουν τιμήσει με λαμπρούς εγκωμιαστικούς λόγους, αριστουργήματα ρητορικής τέχνης, πολλοί εκκλησιαστικοί ρήτορες, όπως ο αρχιεπίσκοπος Σινά και Ραϊθώ Κύριλλος, λόγιος κληρικός του 18ου αιώνα, με δύο εγκωμιαστικούς λόγους στην «πολιούχον Σινά», που εκδόθηκαν στη Βενετία το 1776, και ο ιεροδιδάσκαλος του 18ου αιώνα Μακάριος Καλογεράς, από την Πάτμο.

Ας παρακαλέσουμε την Αγία να πρεσβεύει για εμάς προς τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό για τη σωτηρία των ψυχών μας κατά την Δευτέρα Αυτού Παρουσία, οπότε θα κρίνει ζώντες κα νεκρούς, σύμφωνα και με το Σύμβολο της Πίστεως (Πιστεύω εις ένα Θεό...).

Παραπομπές:

1. Απολυτίκιο της Αγίας «Την πανεύφημον νύμφην Χριστού υμνήσωμεν, Αικατερίναν την θείαν και πολιούχον Σινά, την βοήθειαν ημών και αντίληψιν· ότι εφίμωσε λαμπρώς, τους κομψούς των ασεβών, του Πνεύματος τη δυνάμει, και νυν ως Μάρτυς στεφθείσα, αιτείται πάσι το μέγα έλεος».

2. Ειδωλολατρία είναι η πίστη στα είδωλα και η θεοποίησή τους. Κατά τη μακρόχρονη πορεία του ανθρώπου, η λατρεία των ειδώλων πήρε τη μορφή της αστρολατρίας, της ανθρωπολατρίας, της λατρείας ιερών ζώων, ανθρώπων, αυτοκρατόρων, αγαθών ή κακών πνευμάτων, στα οποία

αποδίδονταν υπερφυσικές ιδιότητες. Πιο ακραία μορφή ειδωλολατρίας είναι ο φετιχισμός, δηλαδή η θεοποίηση αντικειμένων, ασήμαντων πολλές φορές. Στην εκκλησιαστική ιστορία, ειδωλολατρία ονομάζεται η λατρεία των δημιουργημάτων και όχι του δημιουργού.

3. Η λέξη «δόγμα» προέρχεται από το ρήμα «δοκέω-ώ'» (έχω τη γνώμη, νομίζω, κρίνω καλό) και σημαίνει απόφαση, επίσημη και αυθεντική γνώμη. Στη Θεολογία δόγματα είναι οι αλήθειες της πίστεως που πηγάζουν από την Αγία Γραφή και αναπτύσσονται μέσα στην παράδοση της Εκκλησίας με την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος. Υπό την έννοια αυτή δόγματα είναι α) όλες οι αλήθειες που πηγάζουν από την Αγία Γραφή και αναπτύσσονται μέσα στην Παράδοση της Εκκλησίας και β) οι αποφάσεις των Οικουμενικών Συνόδων που αναφέρονται σε θέματα πίστεως.

4. Βλέπε Απολυτίκιο της Αγίας πιο πάνω.

5. Τη αυτή ημέρα, ο Άγιος Πορφύριος, ο Στρατηλάτης, συν τοις διακοσίοις στρατιώταις, ξίφει τελειούνται.

6. «Ο λόγος σου Πάνσοφε, πρὸς σωτηρίαν πολλούς εξήρπασεν, εξειδωλομανίας, και φωτοφόρους έδειξε Μάρτυρας,...», Τροπάριο ζ' ωδής του Κανόνος της Αγίας Αικατερίνης.

Η Μονή της Αγίας Αικατερίνης στο Σινά ήταν από αυτές που στην πορεία μετατράπηκαν σε κέντρα της Ορθοδοξίας. Αν και το 641 μ.Χ. κατακτήθηκε η περιοχή από τους Άραβες, οι μοναχοί εξασφάλισαν την πολιτική προστασία του Μωάμεθ, ο οποίος, με το περίφημο «Αχτιναμέ», που σώζεται στη μονή, όρισε οι Μουσουλμάνοι να υπερασπίζονται τους αδελφούς της Μονής. Ακολούθησαν οι Σταυροφόροι (1099-1270), οι οποίοι κατέστησαν γνωστή τη μονή στους Χριστιανούς της Δύσεως. Η μονή φημίζεται και για το μοναδικό στο είδος του κειμηλιοφυλάκιο και την πλουσιότατη βιβλιοθήκη που διαθέτει. Στο καθολικό, το σκευοφυλάκιο, τα παρεκκλήσια, τα κελιά και σε άλλους χώρους της μονής φυλάσσονται περισσότερες από 2.000 εικόνες, που χρονολογούνται από τον 6ο έως τον 12ο αιώνα (παλαιοχριστιανικής, βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου). Η βιβλιοθήκη της μονής, από πλευράς αριθμού και αξίας χειρογράφων, θεωρείται η δεύτερη σε σπουδαιότητα στον κόσμο, έπειτα από εκείνη του Βατικανού. Περιέχει 4.000 πολύτιμα χειρόγραφα (τα δύο τρίτα στην ελληνική γλώσσα, τα υπόλοιπα στην αραβική, τη συριακή, την κοπτική, την ιβηρική, την αρμενική και την αιθιοπική). Το περιεχόμενό τους είναι κυρίως χριστιανικό, χωρίς να λείπουν τα έγγραφα ιστορικής αξίας, με υπογραφές αυτοκρατόρων, πατριαρχών και αρχιερέων, σουλτάνων και ηγεμόνων. Πολλά από τα χειρόγραφα είναι ωραϊσμένα με θαυμάσιες και σπάνιες

μικρογραφίες.Θησαυρός ανεκτίμητος είναι και ο παλίμψηστος Συριακός Κώδιξ του 400 μ.Χ., με δεύτερη γραφή του 7ου και 8ου αιώνα, που περιέχει την αρχαιότερη μετάφραση του Ευαγγελίου και άλλα μεταγενέστερα κείμενα. Το αρχαιότερο Ευαγγέλιο στην ελληνική είναι του έτους 717 και αποτελεί δώρο του αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Γ'. Η βιβλιοθήκη περιέχει και περίπου 5.000 έντυπες εκδόσεις, πολλές από τις οποίες ανάγονται στα πρώτα χρόνια της τυπογραφίας.